

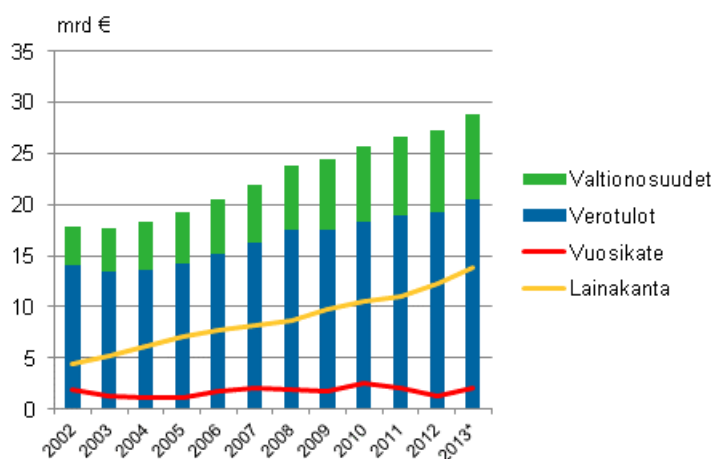
Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

2013, 4. vuosineljännes

Vuonna 2013 kuntien vuosikatteet paranivat, mutta lainakanta jatkoi kasvuaan

Manner-Suomen kuntien vuosikatteet paranivat 669 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää toimintamenojen kasvun taittuminen sekä verotulojen ja valtionosuuksien edellistä vuotta voimakkaampi nousu. Kuntien lainakannan kasvu kiihtyi 13,4 prosenttiin. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin tilinpäätösarvioita Manner-Suomen 304 kunnalta ja 149 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2002–2013*

*Tilinpäätösarvot

Kuntien toimintamenot, ilman liikelaitoksia, kasvoivat 3,0 prosentilla edellisestä vuodesta. Palkkamenoissa oli kasvua 2,2 prosenttia ja palveluiden ostoissa 3,4 prosenttia. Kuntien toimintatulot kasvoivat 1,4 prosenttia. Toimintamenojen kasvu oli hitaampaa kuin edellisvuosina.

Kuntien toimintakatteet heikentyivät aikaisempia vuosia vähemmän, yhteensä 0,9 miljardilla eurolla. Verorahoitus kasvoi edellistä vuotta enemmän. Verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 6,8 prosenttia ja valtionosuudet 2,9 prosenttia. Tämä 1,5 miljardin euron verorahoituksen lisäys riitti kattamaan toimintakatteiden heikkenemisen, mikä näkyy vuosikatteiden paranemisena.

Kuntien vuosikatteet nousivat 0,7 miljardilla eurolla ja samalla yhä harvemmillä kunnilla vuosikate oli negatiivinen. Vuosikatteen arvioitiin jäävän negatiiviseksi 36 kunnassa, kun edellisellä vuonna näin oli 84 kunnassa. Vuosikate kattoi poistoista ja arvonalentumisista 99,5 prosenttia ja investoinneista 51,7 prosenttia. Tunnusluvut parantuivat edellisestä vuodesta, vaikka sekä poistoissa että investointimenoissa oli kasvua. Kuntien investointimenot kasvoivat 3,7 prosenttia

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2013 lopussa 13,8 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 13,4 prosenttia, noin 1,6 miljardilla eurolla. Lainakannan kasvu oli edellistä vuotta suurempaa. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2553 euroa, kun vastaava luku oli edellisellä vuonna 2262 euroa. Kuntien lainakannan kasvu kiihtyi loppuvuotta kohti. Neljännen neljänneksen aikana kuntien lainakanta, ilman liikelaitoksia, nousi 7,8 prosenttia.

Kuntayhtymien toimintamenot, ilman liikelaitoksia, pienenevät 0,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Palkkamenot, kuntayhtymien suurin menoerä, pienentyvät 1,1 prosenttia ja palveluiden ostot kasvoivat 1,3 prosenttia. Toimintatulot nousivat 1,5 prosenttia. Kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2013 lopussa 2,9 miljardia euroa ja kasvua oli 5,2 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne voivat tarkentua tulevien julkaisujen yhteydessä. Aiempina vuosina vastaavat tiedot on julkaistu kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot -tilastossa sekä kuntien talouden neljännesvuositilastossa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotietoja 2013, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja 2013, ilman liikelaitoksia.....	4
Tietojen tarkentuminen.....	6
Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietoja 2013, milj. euroa¹⁾

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2013, milj. €	Muutos, %	2013, milj. €	Muutos, %
Tuloslaskelma:				
= Toimintakate (+ tai -)	-27 119	3,4	753	38,6
Verotulot	20 543	6,8	.	.
Valtionosuudet	8 264	2,9	.	.
Korkotuotot	217	-1,2	7	-26,3
Muut rahoitustuotot	363	-1,2	12	5,7
Korkokulut	201	-14,5	97	-1,1
Muut rahoituskulut	57	28,8	26	-7,5
= Vuosikate (+ tai -)	2 009	49,9	649	48,2
Poistot ja arvonalentumiset	2 020	6,8	543	9,0
Investoinnit:				
Investointimenot yhteensä	3 885	3,7	890	8,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	178	-8,9	22	26,8
Investointihyödykkeiden myyntitulot	712	-15,2	35	-57,5
Lainat:				
Lainakanta 31.12.	13 843	13,4	2 884	5,2

1) Liikelaitokset yhdistettynä sekä kunnan/kuntayhtymän sisäiset erät eliminoituna

Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja 2013, ilman liikelaitoksia

	1.-4. neljännes	1.-4. neljännes
	Kunnat	Kuntayhtymät
	milj. €	milj. €
Tuloslaskelma:		
Toimintatuotot	9 110	11 970
Siitä: Myyntituotot	3 634	11 060
Maksutuotot	1 614	386
Valmisteverastojen muutos	-0	1
Valmistus omaan käyttöön	433	8
Toimintakulut	37 781	11 281
Siitä: Palkat ja palkkiot	10 477	4 380
Henkilösivukulut	3 340	1 174
Asiakaspalvelujen ostot	10 646	1 103
Muiden palvelujen ostot	6 463	2 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 593	1 343
Avustukset	2 277	115
=Toimintakate (+ tai -)	-28 238	699
Verotulot	20 543	0
Valtionosuudet	8 264	0
Korkotuotot	224	7
Muut rahoitustuotot	568	14
Korkokulut	193	96
Muut rahoituskulut	40	26

	1.–4. neljännes	1.–4. neljännes
	Kunnat	Kuntayhtymät
	milj. €	milj. €
= Vuosikate (+ tai -)	1 129	598
Investoinnit:		
Investointimenot yhteensä	2 850	810
Investointitulot yhteensä	812	54
Lainat:		
Lainakanta, neljänneksen lopussa	13 152	2 847

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta

			1. Julkistus, milj. €	Uusin julkistus, milj. €	Tietojen tarkentuminen, milj. €	Tietojen tarkentuminen, %	
Kunnat	Toimintatuotot	2013	1. neljännes	1 921	1 915	-6	-0,3
			2. neljännes	4 373	4 372	-1	-0,0
			3. neljännes	6 523	6 519	-4	-0,1
	Toimintakulut	2013	1. neljännes	8 806	8 809	3	0,0
			2. neljännes	18 541	18 550	9	0,0
			3. neljännes	27 827	27 823	-4	-0,0
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2013	1. neljännes	11 886	11 997	110	0,9
			2. neljännes	12 240	12 242	2	0,0
			3. neljännes	12 200	12 200	0	0,0
Kuntayhtymät	Toimintatuotot	2013	1. neljännes	2 992	2 987	-6	-0,2
			2. neljännes	6 055	6 074	19	0,3
			3. neljännes	8 983	8 983	0	0,0
	Toimintakulut	2013	1. neljännes	2 582	2 715	133	5,1
			2. neljännes	5 701	5 707	6	0,1
			3. neljännes	8 538	8 538	0	0,0
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2013	1. neljännes	2 844	2 844	0	0,0
			2. neljännes	2 909	2 910	2	0,1
			3. neljännes	2 969	2 969	0	0,0

Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastossa kysellään valittuja eriä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelman investoinneista ja taseen eristä. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä). Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. Lisäksi tärkeitä dokumentteja ovat Suomen Kuntaliiton tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille sekä Suomen Kuntaliiton julkaisu Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2012.

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kysellään valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistiedonkeruulla kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn Itella Information Oy:n palvelimella (<https://sol.itella.net/kuntal>) olevalla sähköisellä lomakkeella Internetin kautta. Itella Information Oy välittää tiedot Tilastokeskukselle sähköisesti. Tunnukset järjestelmään toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain on otostutkimus neljänneksillä 1-3 ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen neljänneksillä 1-3, tilaston tiedot sisältävät näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienemmistä tase-eristä liittyy näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintamenojen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta, kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 70 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintamenojen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2013 perusjoukossa on 304 kuntaa ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka vuoden 2011 tilinpäätöksen

mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 29. Loput 51 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2013 perusjoukossa on 151 kuntayhtymää ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka vuoden 2011 tilinpäätöksen mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 28. Loput 42 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Neljänneksien 1-3 otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2013 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2013 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisotannon piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeinen neljännes kysytään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen tähän tietoon ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kysytään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Viimeisen neljänneksen tiedot koskien koko vuotta tarkentuvat myöhemmin lopullisten tilinpäätösten kyselyn yhteydessä Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston julkistuksessa.

Ensimmäisenä vuonna tilaston tietosisältö saattaa lisäksi sisältää hieman tavallista enemmän virhettä erityisesti liikelaitostaulujen ja kuntayhtymien tietojen osalta. Näitä tietoja ei ole kyselty aiemmin neljännesvuosittain ja vastaajien tottuminen neljännesraportointiin saattaa vaatia hieman aikaa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain ilmestyy neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta neljänneksen päättymisen jälkeen. Tarkemmat julkaisuajankohdat ks. <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kysellään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina vuoden alusta kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen loppuun saakka. Tasetietojen osalta kysytään kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen lopun taseen tiedot. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja vuoden lopun tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisena ja voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten vastauksiaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan tilastossa Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2013 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot ovat kuntien osalta vertailukelpoisia vastaaviin eriin aiemmin julkaistussa Kuntien talouden neljännesvuositilastossa.

Vertailtaessa on otettava huomioon, että tässä käsiteltävän tilaston viimeinen neljännes on kokonaistiedustelu, kun se Kuntien talouden neljännesvuositilastossa oli otokseen perustuva. Lisäksi on huomioitava, että otantamenettely on erilainen näissä kahdessa tilastossa; nyt käytössä yksinkertainen ositettu satunnaisotanta rotaatiolla, kun aiemmin oli käytössä ositettu PPS-otanta rotaatiolla. Nämä menetelmämuutokset heikentävät tämän tilaston vertailukelpoisuutta Kuntien talouden neljännesvuositilaston aiemmilta vuosilta julkaistuihin tietoihin.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot on saatavilla aikasarjana vuodesta 2013 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Axel Lundström 09 1734 2336

Lea Vuorinen 09 1734 3358

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kuntatalous.neljanneskeruu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain, 4. neljännes 2013, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2324-0814 (pdf)
ISSN 2324-0814 (print)